

PUBLIEKE IDENTITEITEN

Sietske Roorda

Je hoeft maar een YouTube filmpje af te spelen en je wordt geconfronteerd met advertenties voor een nieuw hip alcoholisch drankje, babyluiers, of een betrouwbare levensverzekering. Gebaseerd op je gedrag op internet maakt Google een veronderstelling over je geslacht, nationaliteit, leeftijd en hobby's. Als je naar een website surft of op een filmpje klikt wordt je Google-profiel razendsnel geveild aan adverteerders, zodat je de *targeted* reclames te zien krijgt waar jij weleens ontvankelijk voor zou kunnen zijn.

Tijdens de derde editie van Kunst aan de Schinkel 2015 (KadS) met het thema 'Verborgene plekken' kun je eindelijk te weten komen wie Google denkt dat je bent. Grafisch ontwerper Roos Groothuizen heeft daar het 'Google Consulaat' opgezet in de tentoonstellingsruimte Soledad Senlle. Hier kun je je smartphone, tablet of desnoods laptop afgeven om vervolgens je Google-paspoort op te halen. De typografie van het paspoort is zo klein dat het voor het blote oog onleesbaar is.

Gelukkig kun je bij het consulaat je paspoort onder een vergrootlens leggen om te lezen wat er staat. En dan weet je eindelijk of Google je een oude ziel vindt, denkt dat je in het verkeerde lichaam zit, en dat je onderbewust eigenlijk verkikkerd bent op tuinieren. Het werk van Groothuizen laat zien dat er met een paar handelingen een heel profiel wordt opgebouwd dat misschien helemaal niet overeenkomt met de werkelijkheid. Dat dit voor commerciële doeleinden is, is nog vrij onschuldig, maar we tasten in het duister over wie er verder nog meekijkt.

Naast het achterhalen van je identiteit op internet wordt het ook steeds makkelijker om te weten wie je bent op celniveau. Kunstenaar Jeroen van Loon heeft bij het Erasmus MC zijn DNA laten uitlezen. Midden in Soledad Senlle staat een grote kast met daarin een scherm. Er raast een lijst met codes over heen. Van Loon noemt het zijn ultieme zelfportret. Voor de leek is het echter niet meer dan een recept met heel ingewikkelde en veel te veel ingrediënten.

Het is een kwestie van de boel laten analyseren en dan weten we hoe het met het lichaam van Van Loon staat, welke ziektes en aandoeningen er ronddwalen, en wat de toekomst voor de kunstenaar wellicht behelst. Aan de muur is te zien hoe in het ziekenhuis het bloed van Van Loon wordt geprikt, maar om het DNA uit te lezen is maar een wimper, nagel of haar nodig. En het wordt steeds betaalbaarder voor de gewone man. Niet voor niets dat types als Obama en Madonna mensen achter zich aan hebben lopen om elk DNA-spoor op te ruimen.

Dat het DNA van politici en beroemdheden voor anderen waarde heeft is wellicht logisch, maar wat is nu de waarde van het DNA van Van Loon? Hij legt die vraag neer bij de expert hedendaagse kunst van Christie's Amsterdam, een bio-ethicus van het ErasmusMC, een Big Data Analyticus van KPMG, en een cybercrime expert van Fox-IT. In alle vier de brieven lees je voornamelijk speculaties over wie er uiteindelijk baat bij het DNA van Van Loon zou kunnen hebben, zoals zorgverzekeraars, werkgevers, wetenschappers, en familie (waar hij zijn DNA immers mee deelt). Volgens Peter van der Graaf van Christie's is het wellicht in de toekomst mogelijk om via het DNA het creatieve brein van de kunstenaar te ontcijferen, en zo dicht mogelijk bij de psyche van de kunstenaar te komen. Op de website Cellout.me kun je nog een klein jaar een bod doen op Van Loons DNA. De huidige waarde is €333,-.

De tijd zal leren of Van Loon überhaupt een belangrijke kunstenaar wordt en of andere mensen interesse hebben in zijn DNA. Anders wordt hij straks één van de vele anderen in een grote databank, net als onze handelingen op internet uiteindelijk gereduceerd worden tot een statistiek. In die massa is het individu gereduceerd tot een reeks codes zonder gezicht of verhaal. In de galerie hangen een paar portretten aan de wand van de fotograaf Michiel van Nieuwkerk. Er zijn alleen donkere silhouetten te zien, maar het is onduidelijk wie Van Nieuwkerk ooit voor zijn lens heeft gehad. Het is het portret gereduceerd tot het basismodel: een kop, een romp en de egale achtergrond.

Je kan iedereen in de portretten projecteren. Het is misschien het enige wat er van ons over zal blijven. Het recept van ons op celniveau en onze alledaagse handelingen op internet. Alleen daaruit kan een reconstructie gemaakt worden van wie we ooit waren. Bij sommige portretten heeft Van Nieuwkerk de achtergrond weggeknipt of de romp. Soms is alleen een hoofd over met een hoop aarde daarop gestrooid. *Ashes to ashes, digit to digit.*

KadS 2015 is tot 8 november te zien.

Soledad Senlle

Sloterkade 171, Amsterdam

Donderdag t/m Zondag, 13.00-18.00

Related posts:

1. Onderzoek naar het functioneren van interactieve kunstwerken in de semi-publieke ruimte
2. Kunstenaarsstrategieën in de Publieke Ruimte
3. Wanordelijk groepsgedrag in de publieke ruimte